

INFORMAZIO OHARRA

**Iñaki Martínez de Luna, Eusko Ikaskuntzaren Manuel
Lekuona Saria 2023**

- *Arabako soziologo eta ikertzaileak Eusko Ikaskuntzaren saria jasoko du*
- *Epaimahaiak munduko hizkuntza gutxituekin duen konpromisoaren baitan euskarari eskaini dion aparteko dedikazioa nabarmendu du*

Gasteiz, 2023ko urriak 27. Iñaki Martínez de Luna (Vitoria-Gasteiz, 1950) soziologo eta Soziolinguistika arloko ikertzaileak irabazi du aurten Manuel Lekuona Saria, Eusko Ikaskuntzak 1983an sortua, euskal kulturaren alde egindako lanagatik pertsona ospetsuak aintzatesteko.

Soziologian doktore da Deustuko Unibertsitatean, eta, ia berrogei urtean zehar garrantzi handiko ikerketak zuzendu ditu, batetik, euskara biziberritzeko prozesuaren ezagutza zientifikoan sakontzeko (Arrue, ikasleen hizkuntza-erabilerari buruzkoa; EGOD, euskarari buruzko oinarritzko diskurtsoak aztertzea; eta EAS, euskararen adierazleen sistema diseinatzea); eta, bestetik, euskal gizarte-errealitateari buruzko ikerketak zuzendu ditu (esaterako, identitateari eta kulturari buruz Eusko Jaurlaritzarekin eta Eusko Ikaskuntzarekin 2007an garatutakoa).

Iñaki Martínez de Lunak jarduera zientifikoa eta Euskal Herriaren garapenarekiko konpromiso aktiboa uztartu ditu. Horrela azpimarratu dute epaimahai instituzionala osatzen duten ondorengo erakundeetako ordezkariak: Jose Miguel de Barandiaran Fundazioa, Eresbil-Musika Euskal Artxoa, Euskal Kultur Erakundea, Etxepare Euskal Institutua, Euskalerriko Adiskideen Elkarte, Euskarabidea-Euskararen Nafar Institutua, UNESCO Etxea eta Eusko Ikaskuntza bera. Horren adierazle dira bai tokiko eremuan egindako lanak, bai ikerketa eta ikerketa taldeetan egindakoak: Eusko Ikaskuntzan, Euskaltzaindian, Euskal Herriko Unibertsitatean, Garabiden edo Soziolinguistika Klusterran. Azken horretan, gainera, haren sortzaileetariko bat eta lehen lehendakaria izan zen eta *Bat* aldizkariaren zuzendaria ere. Azpimarratzekoa da, halaber, Euskaltzaleen Topagunearen baitan sortutako Topalabe hausnarketa-taldean izandako lekua, balio handiko ekarpenak egin dituen, hala nola "Berrikasi eta Berrikusi" (2015) eta "Berrindartu eta jauzi" (2020) txostenak.

Bere curriculum zabalak berrikuntzaren aldeko bokazio argia erakusten du, eremu ezezagunei heldu eta sinergiak sortzeko grina. Zentzu

horretan, bere ekarpena euskara biziberritzeko prozesuaren inguruko egungo lankidetzaz-giroaren baitan kokatzen da.

Eusko Jaurlaritzako Lehendakariitzako Prospekzio Soziologikoen Kabineteko arduraduna izan da 1986tik 2015era, eta UPV/EHUko irakasle ondokoa 1989tik 2015era. Euskararen Erakunde Publikoa-Office Publique de la Langue Basque erakundeko Euskararen Aholku Batzordeko kide izan zen eta egun Arabako Foru Aldundian eta Eusko Jaurlaritzan da, baita Euskara Sustatzeko Ekintza Plana (ESEP) azpibatzordearen zuzendaria ere. Euskaltzain urgazlea da, eta gaur egun "Euskararen Biziberritza Araban" proiektua koordinatzen du bere baitan. Araban euskararen alde egin du lan handia, Gasteizko GEU elkarteak egindako jarduerak horren erakusle izanik, elkarte horretako presidente izan baitzen 2013 eta 2015 artean.

Ondorioz, 2023ko Manuel Lekuona Sariaren Epaimahaiak hurrengo nabarmendu du: "Iñaki Martínez de Lunak aparteko dedikazioa du gure hizkuntzak gainditu behar dituen erronkei eta bere biziraupena bermatzeko baliatu behar dituen aukerei buruzko hausnarketan eta ekintzan", mundu osoko hizkuntza gutxituekin duen konpromisoaren baitan ikuspegi ireki eta mugarik gabe.

Remigio Mendiburuk sortutako brontzezko eskultura, Manuel Lekuona saria irudikatzen duenak, ekitaldi publiko batean emango zaio, oraindik zehaztu gabe dagoen egunean.

Eusko Ikaskuntzaren Manuel Lekuona Saria eskuratu dutenen zerrenda:

2023: Iñaki Martínez de Luna	2002: Armando Llanos Ortiz de Landaluze
2022: Enkarni Genua	2001: José Ignacio Tellechea
2021: Jon Bagüés	2000: José Miguel Azaola
2020: Jose Ramon Etxebarria	1999: Piarres Charritton
2019: Xabier Amuriza	1998: José María Jimeno Jurío
2018: Mari-Jose Azurmendi	1997: Micaela Portilla Vitoria
2017: Fermín Leizaola	1996: Jorge Oteiza Embil
2016: Jean-Louis Davant Iratzabal	1995: Adrián Celaya Ibarra
2015: Joan Mari Torrealdei Nabea	1994: Xabier Diharce "Iratzeder"
2014: Antxon Aguirre Sorondo	1993: Francisco Salinas Quijada

2012: Soledad de Silva y Verástegui	1992: Bernardo Estornés Lasa
2011: José Luis Ansorena Miranda	1991: Carlos Santamaría Ansa
2010: Jose Antonio Arana Martixa	1990: Gerardo López de Guereñu Galarraga
2009: Txomin Peillen	1989: Eugène Goyheneche
2008: Montxo Armendáriz	1988: Manuel Laborde
2007: Sabin Salaberri Urzelai	1987: Justo Gárate
2006: Menchu Gal Orendain	1986: Andrés de Mañaricua y Nuere
2005: Elías Amézaga Urlézaga	1985: P. Jorge de Riezu
2004: Jean Haritschelhar	1984: Odón Apraiz
2003: Jesus Atxa Agirre	1983: Manuel Lekuona

NOTA INFORMATIVA

Iñaki Martínez de Luna, Premio Manuel Lekuona de Eusko Ikaskuntza 2023

- *El sociólogo e investigador alavés obtiene el galardón de Eusko Ikaskuntza*
- *El jurado ha destacado la dedicación extraordinaria de Iñaki Martínez de Luna al euskera en el marco de su compromiso con las lenguas minoritarias del mundo*

Vitoria-Gasteiz, 27 de octubre de 2023. El sociólogo e investigador en el ámbito de la Sociolingüística Iñaki Martínez de Luna (Vitoria-Gasteiz, 1950) es el galardonado este año con el Premio Manuel Lekuona, instituido por Eusko Ikaskuntza-Sociedad de Estudios Vascos en 1983 para el reconocimiento de personalidades destacadas por su labor a favor de la cultura vasca.

Doctor en Sociología por la Universidad de Deusto, a lo largo de casi cuarenta años ha dirigido investigaciones de gran trascendencia orientadas por un lado a profundizar en el conocimiento científico del proceso de revitalización del euskera (Arrue sobre uso lingüístico del alumnado, EGOD de análisis de los discursos básicos sobre el euskera o el diseño del sistema de indicadores del euskera EAS); y, por otro lado, investigaciones sobre la realidad social vasca (como la desarrollada sobre identidad y cultura con el Gobierno Vasco y Eusko Ikaskuntza en 2007).

Iñaki Martínez de Luna ha compaginado la actividad científica con su compromiso activo con el desarrollo de Euskal Herria, tal como ha subrayado el jurado institucional compuesto por representantes de la Fundación José Miguel de Barandiaran, Eresbil-Musika Euskal Artxiboa, Euskal Kultur Erakundea, Etxepare Euskal Institutua, Euskalerriko Adiskideen Elkarte, Euskarabidea-Instituto Navarro del Euskera y UNESCO Etxea, además de la propia Eusko Ikaskuntza. De ello dan prueba sus trabajos tanto en el ámbito local como en colectivos de estudio e investigación: Eusko Ikaskuntza, Euskaltzaindia, Universidad del País Vasco, Garabide o el Cluster de Sociolingüística del que fue uno de sus fundadores y primer presidente, además de director de su revista *Bat*. Cabe también destacar su participación en el grupo de reflexión Topalabe, creado en el seno de Euskaltzaleen Topagunea, con aportaciones de gran valor como los informes “Berrikasi eta Berrikusi”

(2015) y “Berrindartu eta jauzi” (2020).

Su extenso currículum muestra una clara vocación por la innovación, por abordar ámbitos desconocidos y generar sinergias. En este sentido, su contribución no debe considerarse ajena al actual clima de colaboración en torno al proceso de revitalización del euskera.

Responsable del Gabinete de Prospección Sociológica de Lehendakaritza del Gobierno Vasco de 1986 a 2015, y profesor adjunto de la UPV/EHU de 1989 a 2015, ha sido miembro del consejo asesor de euskera de Euskararen Erakunde Publikoa - Office Publique de la Langue Basque y actualmente lo es de la Diputación Foral de Alava y del Gobierno Vasco, así como director del subcomité del Plan de Acción para la Promoción del Euskera, ESEP. Miembro correspondiente de Euskaltzaindia, actualmente coordina en su seno el proyecto “Euskararen Biziberritza Araban”. De su intensa labor en favor del euskera en Álava da crédito asimismo la actividad desarrollada por la asociación GEU de Vitoria-Gasteiz, de la que fue presidente entre 2013 y 2015.

Como conclusión, el Jurado del Premio Manuel Lekuona 2023 ha destacado la “dedicación extraordinaria de Iñaki Martínez de Luna a la reflexión y a la acción sobre los retos que debe superar y las oportunidades que debe aprovechar nuestra lengua para garantizar su supervivencia” con una visión abierta y sin límites en el marco de su compromiso con las lenguas minoritarias de todo el mundo.

La entrega de la escultura en bronce creada por Remigio Mendiburu que materializa el Premio Manuel Lekuona se realizará en un acto público en fecha aún por determinar.

Palmarés de personas galardonadas con el Premio Manuel Lekuona de Eusko Ikaskuntza:

2023: Iñaki Martínez de Luna	2002: Armando Llanos Ortiz de Landaluze
2022: Enkarni Genua	2001: José Ignacio Tellechea
2021: Jon Bagüés	2000: José Miguel Azaola
2020: Jose Ramon Etxebarria	1999: Piarres Charritton
2019: Xabier Amuriza	1998: José María Jimeno Jurío
2018: Mari-Jose Azurmendi	1997: Micaela Portilla Vitoria
2017: Fermín Leizaola	1996: Jorge Oteiza Embil
2016: Jean-Louis Davant	1995: Adrián Celaya Ibarra

Iratzabal

2015: Joan Mari Torrealdei Nabea	1994: Xabier Diharce "Iratzeder"
2014: Antxon Aguirre Sorondo	1993: Francisco Salinas Quijada
2012: Soledad de Silva y Verástegui	1992: Bernardo Estornés Lasa
2011: José Luis Ansorena Miranda	1991: Carlos Santamaría Ansa
2010: Jose Antonio Arana Martixa	1990: Gerardo López de Guereñu Galarraga
2009: Txomin Peillen	1989: Eugène Goyheneche
2008: Montxo Armendáriz	1988: Manuel Laborde
2007: Sabin Salaberri Urzelai	1987: Justo Gárate
2006: Menchu Gal Orendain	1986: Andrés de Mañaricua y Nuere
2005: Elías Amézaga Urlézaga	1985: P. Jorge de Riezu
2004: Jean Haritschelhar	1984: Odón Apraiz
2003: Jesus Atxa Agirre	1983: Manuel Lekuona